

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/87/2023
Identifikačné číslo spisu:	2116223086
Dátum vydania rozhodnutia:	28.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:2116223086.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Bytové družstvo so sídlom v Trnave, Ludvíka van Beethovena 26, Trnava, IČO: 00 175 480, zastúpeného UNITED LAWYERS, advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Mliekarenská 2, Bratislava, IČO: 36 662 291, proti žalovanej: Prima banka Slovensko, a. s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, zastúpenej SEDLAČKO & PARTNERS, s. r. o., so sídlom Štefánikova 8, Bratislava, IČO: 36 853 186, o vydanie bezdôvodného obohatenia, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 19Csp/111/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 31. januára 2023 sp. zn. 11CoCsp/15/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trnave z 31. januára 2023 sp. zn. 11CoCsp/15/2022 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Trnava (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) z 27. októbra 2021 č. k. 19Csp/111/2016-303, ktorým súd konanie v časti o zaplatenie sumy 156,81 eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 17. 10. 2016 do zaplatenia zastavil (výrok I.), vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II.) a zároveň rozhodol, že žalovaná má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok III.). Odvolací súd žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

1.1. Predmetom súdneho konania, po čiastočnom späťvzatí žaloby, bolo vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 255,26 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne od 17. 10. 2016 do zaplatenia, na tom skutkovom základe, kedy zvýšením úrokovej sadzby z 0,9 % na 2,5 % p. a. od 01. 07. 2011 sa žalovaná bezdôvodne obohatila o rozdiel, ktorý by žalobca zaplatil na úrokoch bez zvýšenia úrokového rozpätia, a teda aj revizibilnej úrokovej sadzby. Zároveň sa rozhodovalo aj o petite: „Súd v súlade s § 298 ods. 1 CSP určuje, že zmluvná podmienka používaná žalovanou v spotrebiteľskej zmluve pod článkom 5.5 Zmluvy o termínovanom úvere je neprijateľná.“

1.2. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovým a právnym posúdením súdu prvej inštancie. Základnou právnou otázkou vo veci bolo, či ustanovenie čl. 5.5 Zmluvy o termínovanom úvere č. XX/XXX/XX z 24. apríla 2008 (ďalej aj „zmluva“) v znení: „Banka má právo adekvátnym spôsobom meniť úrokovú sadzbu v prípade, ak dôjde k zmene miery rizika klienta. Zmena miery rizika klienta môže súvisieť predovšetkým so zmenou ratingu klienta stanoveného bankou, alebo so zmenou rizikovej váhy klienta podľa pravidiel stanovených Národnou bankou Slovenska. Pre posúdenie zmeny miery rizika klienta sú rozhodujúce skutočnosti platné v čase ich ostatného posúdenia v porovnaní s aktuálnymi rozhodujúcimi skutočnosťami. Príslušnú zmenu úrokovej sadzby je banka oprávnená uskutočniť automaticky bez dodatkov k úverovej zmluve. Banka predmetnú zmenu v primeranej lehote oznámi klientovi.“ je určité a zrozumiteľné alebo je daný dôvod jeho absolútnej neplatnosti v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), či toto ustanovenie je v rozpore so zákonom alebo dobrými mravmi, alebo je neplatné v zmysle § 39 OZ, a či toto ustanovenie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle § 53 OZ.

1.3. V súvislosti s posúdením neprijateľnosti zmluvnej podmienky v čl. 5.5 zmluvy odvolací súd uviedol, že prvoinštančný súd v tejto otázke správne uzavrel, že v čl. 5.5 predmetnej zmluvy o termínovanom úvere sú stanovené dôvody, kedy je žalovaná oprávnená jednostranne zvýšiť úrokovú sadzbu a tým zmeniť zmluvné podmienky. Z dôvodu podľa § 53 ods. 3 písm. i) OZ predmetná zmluvná podmienka nemôže byť neprijateľnou. V súvislosti s interpretáciou ustanovenia § 53 ods. 3 písm. j) OZ v rozhodnom čase (uzavretia predmetnej zmluvy) ďalej v zhode s prvostupňovým súdom uviedol, že žalobca neunesol bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno v otázke, či cena plnenia (rozhodná v zmysle cit. § 53 ods. 4 písm. j) OZ), v čase plnenia podstatne prekročila cenu plnenia v čase uzavretia zmluvy. Odvolací súd ku kontraktačnému procesu doplnil, že prebehol medzi žalovanou ako bankou a správcom, ktorý bol odborne spôsobilou osobou, a ktorý mal možnosť do znenia zmluvy zasiahnuť, a ak pri neskorších zmluvách nezasiahol, iba z vlastného rozhodnutia, nie preto, že by bola zmluva formulárová. Vzhľadom na veľký časový odstup od uzavretia konkrétnej zmluvy a veľké množstvo uzatváraných obdobných zmlúv je ťažko očakávať, že bude preukázaný konkrétny priebeh uzatvárania tejto konkrétnej zmluvy, ako to požadoval žalobca v replike. S poukazom na predloženú argumentáciu mal za to, že zmluvné dojednanie v bode 5.5. zmluvy je potrebné považovať za individuálne dojednané. Zároveň je dôvodné očakávať, že správca ako profesionál v oblasti uzatvárania úverových zmlúv za vlastníkov bytov by formulárovú zmluvu ani nepodpísal. Z obsahu výpovedí svedka A. je zrejmé, že kontraktačný proces prebiehal, žalobca mal možnosť pripomienkovať návrh zmluvy, preto odvolací súd mal za to, že zmluva a zmluvné podmienky boli dojednané individuálne. Z bodu 5.5 zmluvného dojednania je zrejmé, že žalobca si bol vedomý toho, že banka môže jednostranne meniť úrokovú sadzbu v prípadoch uvedených v ustanovení, čomu zodpovedalo jazykové vyjadrenie ustanovenia, predchádzajúce rokovania banky a žalobcu, ako aj následné správanie sa, keď žalobca aplikáciu uvedeného ustanovenia akceptoval. Odvolací súd mal za to, že zákonné podmienky dojednania jednostrannej zmeny úrokovej sadzby v danom prípade boli splnené, keď dôvod jednostranného zvýšenia úrokovej sadzby bol v predmetnej zmluve dohodnutý a zároveň jej zmena bola oznámená žalobcovi, preto dojednanie v bode 5.5 zmluvy nemôže byť z uvedeného hľadiska neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

1.4. Odvolací súd konštatoval, že správca je povinný dodržiavať aj § 8b ods. 3 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len „zákon č. 182/1993 Z. z.“), z čoho vychádza aj otázka prípadnej zodpovednosti za škodu vo vzťahu k vlastníkom bytov a nebytových priestorov. Odvoláciu námietku žalobcu, týkajúcu sa neplatnosti dojednaného ustanovenia čl. 5.5 zmluvy nepovažoval za opodstatnenú, poukazujúc aj na rozhodnutie v inej veci Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/185/2019. Odvolací súd nevidel dôvod neplatnosti sporného právneho úkonu ani pre rozpor s dobrými mravmi a rovnako nezistil ani porušenie princípu rovnosti sporových strán podľa čl. 6 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie považoval za dostatočne odôvodnený.

1.5. Vzhľadom k tomu, že v odvolacom konaní bola plne úspešná žalovaná, preto jej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

2. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a zároveň žalobcovi priznal náhradu trov konania.

2.1. Dovolateľ namietal, že napádaný rozsudok je formalistický a nepreskúmateľný pre nezrozumiteľnosť a nedostatok presvedčivých dôvodov odôvodnenia, pričom vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, čím bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces. Uviedol, že napadnutý rozsudok vykazuje znaky svojvoľnosti a arbitrárnosti, nie je v súlade s platnou právnou úpravou, popiera zmysel interpretovaných a aplikovaných právnych noriem a ani neobsahuje dostatočne náležité a zrozumiteľné vysvetlenie prípadu. Odvolací súd sa nevysporiadal so zásadnou argumentáciou obsiahnutou v odvolaní, nevykonal právne posúdenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v čl. 5.5 zmluvy a nesprávne aplikoval § 53a ods. 1, § 39 a § 37 ods. 1 OZ. Poukazoval na neuvedenie zmeny v jednostrannom oznámení zvýšenia úrokového rozpätia.

2.2. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalobca namietal nesprávne právne posúdenie čl. 5.5 zmluvy odvolacím súdom a právne otázky formuloval nasledovne:

„1/ Je možné individuálne dojednať v zmysle § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka zmluvné ustanovenia s inou osobou ako spotrebiteľom?

2/ Môže dodávateľ, ktorého zaťažuje dôkazné bremeno preukázania individuálneho dojednanja zmluvnej podmienky v súlade s § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských zmluvách uniesť dôkazné bremeno individuálneho dojednanja podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka prostredníctvom svedeckých výpovedí v iných súdnych konaniach, popisujúcich všeobecne kontraktáčne konanie v iných zmluvných vzťahoch s inými spotrebiteľmi, ktoré o viac ako 3 roky predchádzalo uzavretiu v súdnom konaní preskúmvanej spotrebiteľskej zmluvy?

3/ Sú podmienky uvedené v § 53 ods. 4 písm. a) až w) Občianskeho zákonníka spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ak sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny a sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak sú individuálne dojednané, považované za neprijateľné a teda neplatné podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, alebo sa na ne vzťahuje režim druhej vety § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka?

4/ Aké sú výnimky aplikácie § 53a ods. 1 a § 53d Občianskeho zákonníka na posudzované neprijateľné zmluvné podmienky; patria medzi ne „iné skutkové okolnosti“, „netotožnosť“, prípadne iné zákonné výnimky?

5/ Je možné značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa v zmysle citovaného ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka hodnotiť podľa súdom hypoteticky nastolenej otázky, že by dodávateľ mohol na základe takto formulovaného ustanovenia aj znížiť úrokovú sadzbu, pričom však nikdy k zníženiu nedošlo? 6/ Možno vylúčiť súdny prieskum zmeny pôvodne zmluvne dohodnutého predmetu plnenia alebo ceny plnenia aplikáciou ustanovenia § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak sa jedná o zmenovú klauzulu podliehajúcu právnej úprave podľa § 53 ods. 3 písm. i), prípadne j) Občianskeho zákonníka a nie pôvodne dojednanú cenu plnenia, resp. predmet plnenia ?“

3. Žalovaná v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol a priznal jej nárok na náhradu trov dovolacieho konania. V podstatnom považovala rozhodnutie odvolacieho súdu za vecne správne a odôvodnené v zmysle ústavne akceptovateľných štandardov. Ďalej uviedla, že odvolací súd nerozhodol nepredvídateľne ani sa nedopustil odmietnutia spravodlivosti. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP uviedla, že odvolací súd žalobcom vymedzené otázky vôbec neriešil. Ďalším podaním namietala nemožnosť použitia novej judikatúry najvyššieho súdu v prejednávanej veci.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že žalobca dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) ako strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané

(§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné. Dovolací súd preto napadnuté uznesenie podľa § 449 ods.1 CSP zrušil a podľa § 450 CSP vec vrátil odvolaciemu súd na ďalšie konanie.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

5. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6. Žalobca v podstatnom namietal, že napádaný rozsudok vykazuje znaky svojvoľnosti a arbitrárnosti, nie je v súlade s platnou právnou úpravou, popiera zmysel interpretovaných a aplikovaných právnych noriem a ani neobsahuje dostatočne náležité a zrozumiteľné vysvetlenie prípadu. Odvolací súd sa nevysporiadal so zásadnou argumentáciou obsiahnutou v odvolaní, nevykonal právne posúdenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v čl. 5.5 zmluvy a nesprávne aplikoval § 53a ods. 1, § 39 a § 37 ods. 1 OZ. Poukazoval na neuvedenie zmeny v jednostrannom oznámení zvýšenia úrokového rozpätia (bod 2.1.).

7. Podľa bodu 5.5 zmluvy „Banka má právo adekvátnym spôsobom meniť úrokovú sadzbu v prípade, ak dôjde k zmene miery rizika klienta. Zmena miery rizika klienta môže súvisieť predovšetkým so zmenou ratingu klienta stanoveného bankou, alebo so zmenou rizikovej váhy klienta podľa pravidiel stanovených Národnou bankou Slovenska. Pre posúdenie zmeny miery rizika klienta sú rozhodujúce skutočnosti platné v čase ich ostatného posúdenia v porovnaní s aktuálnymi rozhodujúcimi skutočnosťami. Príslušnú zmenu úrokovej sadzby je banka oprávnená uskutočniť automaticky bez dodatkov k úverovej zmluve. Banka predmetnú zmenu v primeranej lehote oznámi klientovi.“

8. Dovolací súd zistil, že obsahovo totožná zmluvná podmienka v bode 5.5. Zmluvy o termínovanom úvere č. XX/XXX/XX z 24. apríla 2008 v znení: „Banka má právo adekvátnym spôsobom meniť úrokovú sadzbu v prípade, ak dôjde k zmene miery rizika Klienta. Zmena miery rizika Klienta môže súvisieť predovšetkým so zmenou ratingu Klienta stanoveného Bankou, alebo so zmenou rizikovej váhy Klienta podľa pravidiel stanovených Národnou bankou Slovenska. Pre posúdenie zmeny miery rizika Klienta sú rozhodujúce skutočnosti platné v čase ich ostatného posúdenia v porovnaní s aktuálnymi rozhodujúcimi skutočnosťami. Príslušnú zmenu úrokovej sadzby je Banka oprávnená uskutočniť automaticky bez dodatkov k Úverovej zmluve. Banka predmetnú zmenu v primeranej lehote oznámi Klientovi“, bola už predmetom skúmania vo veci Okresného súdu Piešťany v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia medzi totožnými účastníkmi konania a vo výroku rozsudku z 13. augusta 2020 sp. zn. 14C/21/2017 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 24. novembra 2021 sp. zn. 25Co/90/2020 bola vyhlásená za neprijateľnú. Dovolací súd rozsudkom z 31. mája 2023 sp. zn. 5Cdo/71/2022, dovolanie žalovanej Prima banky Slovensko, a. s. zamietol. V dôvodoch svojho rozhodnutia, okrem iného, uviedol, že „... spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu uzavretá medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Uvedené hľadisko je rozhodujúce pre materiálne posúdenie povahy spotrebiteľskej zmluvy, ktorú možno z tohto dôvodu nazvať aj zmluvou orientovanou na subjekty. O spotrebiteľskú zmluvu ide iba v prípade, ak ide o vzťah dodávateľa a spotrebiteľa, pretože z uvedeného vyplýva, že spotrebiteľ do právneho vzťahu vstupuje s cieľom obstaráť, resp. získať tovary a služby pre svoju osobnú spotrebu alebo pre potreby svojej domácnosti a členov rodiny. Je to charakter spotrebiteľa ako zmluvnej strany a účastníka právneho vzťahu, ktorý má zásadný právny význam aj pre účelové určenie obsahu a zamerania právneho vzťahu smerom k zabezpečovaniu osobných potrieb. Je zřejmé, že súčasne musí byť splnená podmienka zmluvnej účasti tak spotrebiteľa, ako aj dodávateľa. O spotrebiteľskú zmluvu pôjde aj v prípadoch, keď do spotrebiteľského záväzku vstupuje spotrebiteľ, ktorý je zo zákona zastúpený kvalifikovanou osobou ako zástupcom pre prípad dojednania konkrétnych služieb a tovarov a ich dodávky a pod. Takýmto prípadom je aj správca bytového domu, ktorý vychádzajúc zo zmocnenia udeleného vlastníckmi bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, dojednáva konkrétne zmluvné podmienky dodávky a odberu

tovarov a služieb v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Správca síce koná samostatne vo veciach zariadenia záležitostí bytového domu, môže však konať len v mene vlastníkov, čo znamená, že aj zmluvy, ktoré uzatvára, neuzatvára vo svojom mene, ale v mene vlastníkov. Správca pri uzatváraní zmlúv nevystupuje ako účastník týchto zmlúv (ako zmluvná strana), pretože plnenia zo zmlúv nie sú poskytované správcovi, teda nie sú realizované v jeho prospech, ale sú realizované v prospech jednotlivých vlastníkov bytov, či nebytových priestorov. Práva a povinnosti z tejto zmluvy vznikajú vlastníkom bytov. Za spotrebiteľský spor považuje právna veda aj prax spor o akejkoľvek otázke týkajúcej sa (vyplývajúcej zo) spotrebiteľskej zmluvy, napríklad či zmluva vznikla, či je platná, či naďalej trvá, ďalej otázky výkladu obsahu spotrebiteľskej zmluvy, posúdenie nárokov z nej vyplývajúcich, ako aj nárokov z jej porušenia a iné. Za spory súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou môžu byť považované aj nároky z bezdôvodného obohatenia, nároky z mimozmluvnej zodpovednosti, nároky z nekalej súťaže a nekalých obchodných praktík, nároky zo zodpovednosti za škodu spôsobenú vadnou vecou a iné... Predmetom konania v danom prípade je nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného žalovanou z plnenia z úverovej zmluvy, majúcej charakter spotrebiteľskej zmluvy, ktorá obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Ide o nárok vlastníkov bytov, za ktorých koná ich správca ako priamy zástupca (§ 8b zákona č. 182/1993 Z. z.), teda spotrebiteľov, uplatnený voči banke ako právnomu nástupcovi subjektu, ktorý im úver poskytol, v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, teda dodávateľovi. Súd v základnom konaní preto správne aplikovali ustanovenia § 290 až § 300 CSP...“.

9. V podanom dovolaní dovolateľ uplatnil dovolacie dôvody v zmysle § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP, pričom vec prejednávajúci senát považoval v tomto prípade za opodstatnené (na základe skutočností uvedených pod bodom 8. tohto rozhodnutia) dať prednosť vecnému prieskumu napadnutého rozsudku odvolacieho súdu pred procesným prieskumom (pozri obdobne rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/198/2019, 4Cdo/200/2019, 4Cdo/36/2020, 8Cdo/28/2017). Dovolací súd i tak konštatuje dôvodnosť argumentácie dovolateľa, pokiaľ ide o dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, keď sa odvolací súd nedostatočným spôsobom vysporiadal s argumentáciou odvolateľa v odvolacom konaní, najmä v odvolaní. Preukázanie tohto dôvodu samého osobe by stačilo na zrušenie napadnutého rozhodnutia v celom rozsahu, avšak s ohľadom na závažnejší obsah vecnej argumentácie sa v odôvodnení zaoberá ďalej právnym posúdením predmetnej zmluvnej podmienky. Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

10. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

11. Dovolací súd z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. mája 2023 sp. zn. 5Cdo/71/2022 vychádzal ako z prejudikatúry, ktorá už vyhodnotila právnu otázku týkajúcu sa neprijateľnej zmluvnej podmienky (v tejto časti rozsudok odvolacieho súdu nepodlieha majetkovému cenzu obmedzujúcemu prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 422 ods. 1 CSP), a ktorá už bola v rozhodovacej praxi dovolacím súdom vyriešená. Obdobne dovolací súd rozhodol vo veciach sp. zn. 7Cdo/98/2022, 7Cdo/74/2023, 7Cdo/86/2023, 4Cdo/77/2023, 4Cdo/78/2023, 1Cdo/51/2023, 2Cdo/40/2023, 9Cdo/86/2023. Viaceré z uvedených zrušujúcich dovolacích rozhodnutí boli v dôsledku ústavnej sťažnosti predmetom prieskumu Ústavným súdom Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), ktorý ústavné sťažnosti žalovanej odmietol s tým, že napadnuté rozhodnutia jednak nepatria do skupiny rozhodnutí, ktoré by pre sťažovateľku vytvorili už nereparovateľný právny stav (išlo o zrušujúce uznesenia, pozn.) a jednak nezistil okolnosti, pre ktoré by bolo nutné, aby aktivoval svoju právomoc a zasiahol do ešte neskončeného konania (IV. ÚS 663/2023, IV. ÚS 79/2024, I. ÚS 111/2024).

12. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

13. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazané právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

14. Záverom dovolací súd uvádza, že v súvislosti s rozhodovaním zistil (tiež) existenciu uznesenia najvyššieho súdu z 26. júla 2023 sp. zn. 9Cdo/135/2022 v obdobnom spore, ktorým bolo dovolanie žalobcu odmietnuté, avšak uvedeným dovolacím uznesením nedošlo k meritórnemu prieskumu dovolania a navyše následne bolo toto rozhodnutie z 26. júla 2023 sp. zn. 9Cdo/135/2022 zrušené nálezom ústavného súdu z 11. apríla 2024 sp. zn. I. ÚS 61/2024. V tejto súvislosti dovolací súd dopĺňa, že vo viacerých vyššie uvedených rozhodnutiach, rovnako ako v súdnej veci, dospeli pôvodne súdy nižších inštancií k záveru o individuálnom dojednaní predmetnej zmluvy (pozri sp. zn. 1Cdo/51/2023, 7Cdo/74/2023, 7Cdo/86/2023, 4Cdo/77/2023), dovolací súd dospeľ k záveru o dôvodnosti dovolania z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Pritom minimálne rozhodnutia sp. zn. 7Cdo/74/2023, a 7Cdo/86/2023 prešli i kontrolou ústavnosti (viď IV. ÚS 663/2023, IV. ÚS 79/2024). Preto je argumentácia žalovanej v tomto smere bez významu. I samotná žalovaná sa v ústavných sťažnostiach dovoľovala ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, na ktorú vyššie uvedeným spôsobom odkazuje i toto rozhodnutie.

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.